

АМГАЛАН АЖАЛДАШЬЕ, АЮУЛТА ДАЙНДАШЬЕ

Ленинэй, Октябрийн Революцийн, Эсгээ Ороноо Хамгаалгын дайны, Улаан Одоной, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденууд, «Шэн зоригийн туг», «Дайшайхыг гайгагач туг», «Ажалдаа шалгарнаан туг» болон бусад медальнуудтай шалгаралтай Николай Иванович Ельцинэй ажалдайныг намтарай танилсада, угсаа хонин, омогхорхой.

Николай Иванович 1923 ондо, Вятка хотодо Улаан-Удэ эрхэн, тархаан, сэргээж ябан Н. И. Ельцинэй гэр бүлдэ түрэн байгаа.

Бидэний гэр бүл долоон хүнөөс бүридэдэг бэлэй. Эхэмий — Улаан-Удэ хотодо түрэн Прасковья Ивановна Крюкова хэн. Гурбан ах дүүнэр, хоёр эгшээрэй хэмдэг, Эсгээ ороноо хамгаалгын Агуу-схэ дайны үрдэ тээх, мүн дайны болон үйлдэжүүлүүд туршдаа өөрингөө ажалдайда болон хубилалта болон тоото хонирхолтой зүйлүүдэд бидэсрээ зохидор хоорондоо үгсэ бэлэй.

Арай шамай 15-тай болон Николай ажал хээ дуртай байһан тухайга хэмдэг үгсэ бурхонтойн гархайг на-чальник ябан П. Ф. Яковлев-тай хамгаалгын, тэрэн нэгдэ асууба ха.

Хүбүүхүн, хэн болох дуратайш дэ? — Би жооошон болох хуульшда. Техникэдэ эх дуртайш, — гэжэ харуулаһан Николай мүнөө хүртэр мерта-даггүй.

Хүбүүхүн, шини жооошон болохын нэгдэ бага эртэ ха. Хүдэлдэ дуртайш нааш, спесарин тугалгаар ажалдай. Машиннуудыг ажалдайдаа, эрээдэйг жооошон болох-доо тугайтай байха. Ойлог-той гү! — 1938 онд.

Энэ 1938 онд зун хэн. Коля спесарин мэргэжлэе тур-гэн сар соо шудалжа, удан-шөгүүг нэгдэлдэ раздарт ба-лоодхиб. Тиги тигиээр га-рынн хуудажэ, худан шуу-мар энэ хуульн гаргайнааа хүдэлмэршээд дунда эгэл дуртай тугуунын болохо...

Манай Эх ороноо фаши-Германи эрлийг мухуйгаар до-толон орожо, Эсгээ ороноо

хамгаалгын Агуу-схэ дайн эхи-бэ. Эгээл энэ үедэ Коля жоо-лошодой курсда элгээгдэд байгаа. Жооошон мэргэжлэе болоод, энэл гаргажаа тэр-нэй эрхэдэн, тэндэн эхнэр-үүдэд бэлэ хүн угы байба. Барандаа Эх ороноо хамга-ажа дайнда мордохон байгаа бушу. Тээд яахад, жооошон болохо, хүн, удэрнэ мэдэн-гүй дайнда мордохон аха ну-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэй байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

бирхээ эрхэн сэргээд мэрг-гээр буудадаг гэлэн нурга-суу дуулаһан фашистнар ма-нан дивизин довтолгоодо оро-хы ойлогсо, мэдээ хаа, тур-гэн хоргодохы оролонон, — гэжэ сүт алба хэдэ хүрээ нү-гэдэн хэлсэдэг, тэдэнэ өөл-дөөшэ мэдээдэг, ойлогдохы-нэн.

Хуульшн шанга довтолго Ста-линградһаа Берлин хүртэрхи

ута замые совет сэргээд, тэр-тоодо Николай Иванович баатар зоригтойгоор гаталжа, үннэй хүлэгдэлэн Илалтын үдэрэй Улаан туге мандуу-лалсаа ха юм. Нотатаймнай хү-бүүн гал дүлэн соогур гал-жа гурбан харгы замда үзэгдэн хоёр ушар тухай хө-рөө уншагдай хонорто ду-радхабал, хонирхолтой ха.

Калачна-Дон хот шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жаа, урхан буудад.

Ахалгаа сержант Ель-цин Эсгээ ороноо хам-гаалгын Агуу-схэ дайныг хуу-лээр — 1947 оной март на-рада — Улаан-Удэ хотодо бу-сажа эрээ бэлэй. Тэрээ нэгд-хэн конохойн хүртэр тэрэ-хуушан газарта (аша шэрээдэ автотранспорты 3-дахь пред-прияти) хүдэлхөөр эрээ хэн. Тэрэ гэгээр эдэ жооошон-ууд, удаан бригадирар на-һанайнгаа амаралтаа гарата-раа ажаллаа.

Николай Иванович энэл пред-приятидаа гуша гаран жэлдэ жооошонорон, тэрэнийгээ 20 жэлэнь жооошодой бригади-рар ажаллаа. 32 хүн бригади-рар ажаллаа, аха нухэдэ хэмдэггүй, ёһотой Сибириин баатар зүрхтэй сэргээж бай-һааа харуудаг байна. «Си-

ХАРГЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫЕ САХИХА

Харгын аюулгүй байдалые хангах бүхэсөөн комиссин бүридэдэ ородог министр-ствүүд болон албан зургаа-нуудыг түлөөлгөшдэ июниин 19-дэ засадайна сугларжа, тран-спортын гэнэ усалгүй худал-мэридэ туга нэмэри хээ зэр-гэи хэмжээнуудыг зүбшэн хэлсэбэ.

1984 онтой сасуулхадэ, хар-гын-транспортын гэнэ усалы-тоо нэгдэ бага үсөөрөө гэжэ тэмдэглэдэг. Гэнэ усалаа оро-лон хүнүүдэйшэ тоо хороо. Гэхэтэй хамта долоодохи гэнэ усал бүхэн харгын эрхэ бай-далыг хангалтай байһан дээр-хээ болоно. Энэнь харгын, коммунальна албануудай хүлэ хүдэлмэри тухай гэршэлэн. Транспортын хүдэлмэ эхмэхээ-хэ мүнөөнэй техникэсэ хэрэг-сэлнүүдэ үргээр хэрэглэгдэ, гэнэ усал сараха арга болом-жо хүсэд сэргээгдэнгүй.

Эсгээ ороной промшлещи-ностин бүтэн гаргадаг авто-мобильнууд дутуу дундануудыг. Машиннуудай шэлнүүд болон руилин колонкунуудай муу шархарт байһанаа жооошодой гэмтээх, бэрээх яба-далыг 75 гаран процент бо-лоно. Найдмтай шэл-нүүдэ, руилин колонкунууд-ые тоотгоолгэ СССР-эй Мин-автопром мүнөө болотор хан-гангүй. Ашаанай автомобиль-нууды болон мөөртэ трактор-нууды кабиннуудай гэмтээх ажа-лданууд илангаа олон. Ашаанай машиннуудай аюул-гүй байдал хангаха ремён-то доходоногүй. Харин хүнгэн автомобильнуудай тэрэньнэ хэр-гэглэгдэе гүрэнэй автотранс-порт шадаргэ кинангүй.

Харгын-транспортын гэнэ усалнуудай болонодо жооошод-оо эхмэхээ эмээтэй бай-даг. Тэдэрэй мэргэжлэй та-лаар хүлэ бэлдэхтэй байһа-ныннь нэн түрүүн энэ мэдэ-рэгдэнэ. СССР-эй Гүрэнэй тех-никэсэ мэргэжлэй нурасал-лэй эмхэдхэй үүргэнэ шөөл-хүлэ. Гүрэнэй автотранс-порт эдбхи багатайгаар худэлнэ. ГАИ-да шалгалтануудые ажа-даа, мүнөөнэй техникэсэ хэр-гэглэгдэе хүлээр хэрэглэг-дэ.

1990 он болотор харгын аюулгүй байдалые хангаха гол хэмжээ абуулануудые бүхэ-сөөнэ комисси зохёон хараа-лаа.

МАНАЙ ЗОНЫН СТАДИОНУУДА

СССР-эй «А» классэй хоер-дох булгэтэ Сибири болон Алас-Дурна зүгэй зонолоо наададаг командануудай дун-да элжээтэй — долоодохи, най-мадхи уулзалганууд үнгэр-гэдэбэ. Мүрөөсөнэй таблица-да түрүүшын гурбан хуури элжээд абаһан команданууд уулзалга бүхэнэ наймаар үн-дэргэдэ. Навокуновский «А»-та-луртүүшын футболууд хоёр наадаа. Рубцовский «Торпедо» Барнаулай «Дина-мо» командануудай стади-он дээрэ үнгэрэгдэн байгаа. Тихээдэ эдэр талмайн ээлдэ-тэй 0:0, 2:2 гэгэн тоотойгоор тэнсэжэ, ээлээд ябаһан түрүү

шадар шэбэлэн немүүд манай сэрг-гээдэ байһан газарые агаар-һаа бомбодохо, үхэр буу-гээр бууджа ороходоо, гэгээр-тэнгэри хоёры нилүүлхэндэл адил болгохо ха. Энэ үедэ Ель-цин толгойго, үөрөөн гараа шархатаһаншаа хаа, машинаа хаянгу, арууны газарта аба-ша, тухайн үедэ Николай Ива-нович хоёрдохи аюулта уша-рынн гэхэдэ, Познаньдхи хэр-мэдэ болон байна. Фашист-нууд тэрэн соо хоргодохой, довтолго абаһан манай сэрг-гээдэ бэлээр дута табиhaar бэ-шэ, туулган аадар, мундур-шээдүүлбэ. Иймэ хэсүү уша-рыг тохолодоходо, хэдэн сэрг-гээдэ, тэгүүлшад хэрэм руу шурган орохооо нэдэбэ. Дай-санай бүхөөр бэхлэгдэлэн то-мо пулемет манай сэргээдэ-дэ буудадаа халхалжа боллоо ха. Тухайн үедэ Николай Ива-нович: «Эрхэеи, машинаараа ошоно дарахын», — гэжэ ко-мандирта халхалхад, аха ну-хэрынн зүбшөөгөөгүй гэхэ. Юуб гэхэдэ, тэрэн руу ошоо хаа, наһа бараха байгаа ха юм. Мүнөө наһагаа сайһан Николай Иванович эдэ бүгдэдэ дурса-жа